

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΛΛΕΙΨΕΙ χώρου δὲν παρηκολουθήσαμεν τὴν θεατρικὴν κίνησιν κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον διάστημα. Ἐκ χρονολογικοῦ καθήκοντος θὰ περιλάβωμεν αὐτὴν εἰς τὸ παρὸν τεύχος ὅσον τὸ δυνατόν συντομώτερα.

Προτοῦ διακόψῃ τὰς παραστάσεις τοῦ ὁθίως τοῦ Ὁδείου, ἔδωκε τὰς «*Αραβικὰς νύχτας*», τῆς «*Ἀγάπης*» καὶ τῆς «*Πεταλοῦδες*». Τὸ πρῶτον εἶναι Ἀγγλικὴ φάρσα τοῦ Μόξερ ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ποριώτου μὲ τὸ Ἀνατολικὸν ψευδώνυμον Ζαχαριόγλου! Ἐχει ἀθανότητας, στερεῖται πνεύματος, ἀκατάλληλον διὰ δεσποινίδας καὶ διὰ θίασον σοβαρὸν ὅπως τοῦ Ὁδείου. Μία ἐλαφρὸν ἡθὼν γυναικίκα ἐγκαθίσταται αὐτόκλητος εἰς τὸ σπῆτι ἐνὸς ὑπάνδρου, ὅστις τὴν παρουσιάζει ὡς ἀνεψιάν· ἡ πεθερὰ ὡς πολὺφέρνον τὴν προορίζει διὰ τὸν υἱὸν τῆς ἑνα μέθυσον γυναικοθήραν, ἡ πραγματικὴ ἀνεψιὰ ἔρχεται, ὁ σύζυγος τὴν τοποθετεῖ εἰς ἓν ξενοδοχεῖον, ἡ σύζυγος, ἥτις ἔλειπε εἰς ταξίδι, καταφθάνει, τὰ πράγματα σαλατοποιοῦνται κατὰ τρόπον διασκεδαστικόν. Γενικὴ λιποθυμία τοῦ θηλυκοῦ κόσμου καὶ δολογία τοῦ συζύγου δι' ἧς ἐπέρχεται ἡ γαλήνη.

Ἡ «*Ἀγάπη*» τοῦ Αὐστριακοῦ δραματικοῦ μυθιστοριογράφου Σνίτσερ ἐπαίχθη καὶ ἄλλοτε ἐπὶ Χρηστομάνου, εἶνε δρᾶμα μὲ ἀλήθειαν καὶ εἰλικρίνειαν γραμμένον χωρὶς συγκρούσεις παθῶν, προκαλοῦν πολλὴν συγκίνησιν.

Εἶνε τοῦ εἵδους τοῦ «*Ἀντίο νεότης*». Δύο φίλοι γλεντοῦν μὲ τὰς φίλας τῶν. Τὴν διασκέδασιν ταραττει ἡ ἐπίσκεψις ἐνὸς συζύγου ὅστις καλεῖ εἰς μονομαχίαν τὸν ἑνα ἐξ αὐτῶν, ἔχοντα σχέσεις μὲ τὴν γυναῖκα του, φονεύεται καὶ ἡ τωρινὴ φίλη του μανθάνουσα ὅτι ἐσκοτώθη διὰ μίαν ἄλλην γυναῖκα σπεύδει νὰ αὐτοκτονήσῃ, ἐνῶ μάλιστα προσπαθεῖ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ὁ γέρων πατέρας τῆς.

Ἡ «*Πεταλοῦδες*» εἶνε ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Σούδερμαν, ποῦ εἶχαν τὴν μεγαλειτέραν ἐπιτυχίαν ἐν Εὐρώπῃ. Εἶνε μία ψυχολογία μιᾶς χήρας ἡ ὁποία ζητεῖ νὰ ὑπανδρεύσῃ τὰς τρεῖς ἀπρόικους κόρας τῆς. Ἐκάστης ὁ χαρακτήρ διαγράφεται μὲ πολλὴν σαφήνειαν.

★

Εἰς ἑκτακτον παράστασιν δοθεῖσαν ὑπὸ Ρώσων ἡθοποιοῶν ἐξετιμήσαμεν αὐτοὺς εἰς τὸ μιμῶδραμα *Τρεῖς μιμοδράματα*—*Ἐρως καὶ θάνατος*—*Τὸ τελευταῖον δεῖπνον*—*Ἀπόκρως*, ἐπαιξαν μὲ πολλὴν τέχνην, ἀνυψώσαντες τὸ δύσκολον αὐτὸ σκηρικὸν εἶδος, τὸ ἄγνωστον εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὸ ὅποσον ἡ κίνησις ἀντικα-

θιστὰ τὴν λέξιν. Τὸ πρῶτον εἶνε ἐρωτικὸν ἐπεισόδιον εἰς μίαν ταβέρναν δύο ἀπάχιδων ἐρωτευμένων μὲ μίαν ἀπάχισαν καὶ ἐνῶ παλαῖουν μεταξύ τῶν δι' αὐτὴν, τὴν σκοτώνουν. Ἐπαίχθη θαυμασία. Τὸ δεύτερον εἶνε ἐρωτικὴ σκηνὴ λεπτοτάτη. Τὸ τρίτον, τὸ καὶ ἐκτενεστέρον, εἶνε ἡ αἰωνία ἱστορία τῆς Κολομβίνας διὰ τὴν ὁποίαν σκοτώνονται ὁ Πιερρότος καὶ ὁ Ἀρλεκίνος. Πρωτηγωνίστησαν εἰς τὰ τρία μελοδράματα ἡ κ. Κοδάνκο, πρωταγωνίστρια τοῦ Ρωσικοῦ κινηματογράφου, ἡ χορεύτρια Βερσινιγάρια καὶ ὁ χορογράφος Βασίλιεφ. Ἡ μουσικὴ πολὺ καλὴ.

★

«*Ὁ Πρίγκηψ Βαλεντίνος*», ἡ ἐπιτυχοῦσα ἐν Ἀγγλίᾳ κωμικὴ ὄπερα τοῦ κ. Ναπ. Λαμπελὲτ ἐπαίχθη καὶ εἰς Ἀθήνας. Ὁ συνθέτης κατέβαλε πᾶσαν φροντίδα διὰ τὴν εὐπρόσωπον ἐμφάνισιν τῆς. Ἐφερεν ὁ ἴδιος ἐκ Λονδίνου τὰς πλουσίας σκηνογραφίας, Ἀγγλον σκηνοθέτην, ἱματισμὸν πολυτελεῖ, μπαλλέτο ἀπὸ δικτῶ Ἀγγλίδας χορευτρίας χαριτωμένας. Οἱ ἡθοποιοὶ ἐφιλοτιμήθησαν νὰ παίξουν ὅσον ἡμποροῦσαν καλλίτερα, διευθύνοντες τὴν ὀρχήστραν τοῦ ἰδίου. Παρ' ὅλα αὐτά, δὲν εἶχε τὴν ἐπιτυχίαν, ἣν ἐσημείωσεν ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ὁ Πρίγκηψ Βαλεντίνος ἐπαίχθη τὸ πρῶτον ἐν Λονδίνῳ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1918 εἰς τὸ θέατρον τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου. Αἱ ἐφημερίδες καὶ οἱ κριτικοὶ ἐξεφράσθησαν μὲ ἐνθουσιασμόν, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἐπικληθῇ ὁ συνθέτης διάδοχος τοῦ Σώλβιαν δημιουργοῦ τῆς Ἀγγλικῆς ὄπερέττας. Ἐπαίχθη κατόπιν εἰς ἑξ ἑπαρχικὰ θέατρα τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ λιμπρέττο ἐγράφη ἀπὸ τὸν Ἀγγλον Ντάβουπορτ καὶ μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου κ. Λαμπελὲτ. Ἡ σκηνὴ ὑπάκειται εἰς ἓν φανταστικὸν βασίλειον. Ἡ βασίλισσα ἔχει ἑξ κορίτσια καὶ κινδυνεύει ὁ θρόνος ἂν δὲν γεννηθῇ διάδοχος· γεννᾶται καὶ τὸ ἕκτον παιδί, τὸ ὁποῖον παρουσιάζουν οἱ αὐλικοὶ ὡς ἀγοράκι. 17 χρόνια μεσολαβοῦν καὶ ὁ διάδοχος Βαλεντίνος (=ἐρμωφρόδιτος) εἶναι ἐφηβος καὶ ἀγνοεῖ τὸ φύλον του. Μία γειτονικὴ βασίλισσα τὸν ἐρωτεύεται καὶ τὸν ζητεῖ εἰς γάμον ἀπειλοῦσα ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει νὰ πολιορκήσῃ τὴν πρωτεύουσαν. Γίνεται ὁ γάμος ἀλλ' εὐθὺς χάρις εἰς τὸν παιδικόν του φίλον Γαστόν δραπετεύει ὁ Βαλεντίνος, τὸν ἀνευρίσκουν ὁμοῦς εἰς ἓν καπηλεῖον καὶ ἀπάγεται. Εἰς τὴν γ' πράξιν ἀποκαλύπτεται τὸ μυστικὸν τοῦ φύλου καὶ ὁ Βαλεντίνος—Βαλεντίνῃ ἤδη,—νυμφεύεται τὸν Γαστόν, ὅστις ἀνακηρύσσεται βασιλεὺς ἐνῶ ἡ Βαλεντίνῃ λέγει: «Ἐχασα τὸ στέμμα, ἀλλ' ἐκέρδισα τὸν ἔρωτα».

Ἡ ἀξία τοῦ κ. Λαμπελὲτ ὡς μουσικοῦ εἶνε ἀναμφισβήτητος. Ἀλλ' εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ φαί-

νεται ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸν περιβάλλον συνεπεία τῆς εἰκοταετοῦς ἐκεῖ διαμονῆς του καὶ δι' αὐτὸ τὰ Ἑλληνικὰ ὦτα δὲν ὑψαριστήθησαν ἀπὸ τὴν μουσικὴν του. Μᾶλλον ρωμαντικῇ, σοβαρᾷ, εὐγενῇ, σεμνῇ, ἐνθ' ἔχομεν συνειδήσει μὲ τὴν ἐλαφράν, εὐθυμον μελωδίαν τῆς Βιενέζικης ὑπερέτας. Ἡ τεχνολογία τοῦ μπαλλέτου τῆς τελευταίας πράξεως εἶνε τὸ καλλίτερον ἴσως μέρος τοῦ ἔργου. Ἐπίσης παραστατικὴ ἡ περιγραφή τῆς καταγίδος—δυνατὸν συμφωνικὸν ἀπόσπασμα—, πολὺν δὲ λυρισμὸν ἔχει ἡ ἀφήγησις τῆς ὀπτασίας τῶν Νηρηίδων καὶ ἡ μελαγχολικὴ μπαλλάντα ἣν φάλλει ὁ Γαστόν.

Ἡ διδασκαλία ἔγινεν ἀπὸ τὸν ἴδιον συνθέτην, τῶν δὲ χορῶν ἀπὸ τὸν Ἀγγλον ρεζισέρ, ὅστις καὶ ἐν Λονδίῳ εἶχε διδάξει τὸ ἔργον. Τὸν ρόλον τοῦ Βαλεντίνου—ἐν ἀρχῇ τὸν ἐπαίξεν ἀναγκαστικῶς ἡ κόρη τοῦ συνθέτου Ἀγγλιστὶ μὲ τὸ καίμ. νον εἰς χεῖρας—ἐξωντάνευσεν ἡ κ. Λαυτάρη. Ὁ κ. Πεντιδόλιο καὶ ἡ κ. Φύρστ καλοί. Ὁ κ. Πλέσσας ὑπερβολικὸς

*

Ὁ κ. Δ. Μητρόπουλος εἶναι ὁ νεώτερος—24 ἐτῶν—τῶν συνθετῶν, ὅστις πρὶν ἢ ἀποφοιτήσῃ τοῦ Ὁδείου ἔγραψε ἔργον σοβαρὸν, ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, τὴν *«Βεατρίκη»*, μουσικὸν δράμα, συντεθὲν ἐπὶ τοῦ κειμένου τοῦ τριπράκτου «θαύματος» τοῦ Μαίτερλικ *«Soeur Beatrice»*. Ἡ μουσικὴ του δύσκολος, ἐπιδηλῆτικῇ, ὑπερσοβαρᾷ, δυσανάλογος πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν ὁρατιστικῶν ἐκτελεστῶν, αἱ ὁποῖαι ἐν τούτοις ἐπαίξαν μὲ ἐξαιρετικὴν στοργὴν πρὸς τὸν συνθέτην. Εἶχε παιχθῇ ἄλλοτε ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου ἐν μέρος, ἐκτιμηθὲν μετὰ πολλῆς συμπαιθείας ὑπὸ τῶν εἰδικῶν.

Ὅ,τι χαρακτηρίζει τὰ *«Μυστήρια»* τοῦ Μεσαίωνος, τὸ θεῖον καὶ τὸ υπερφυσικὸν ἐνέπνευσε τὸν κ. Μητρόπουλον νὰ γράψῃ μουσικὴν οὐχὶ τόσο ἐκκλησιαστικὴν, ὅσον δραματικὴν. Ὁ Μαίτερλικ ἐνέπνευσεν τὸ ἔργον τοῦ ἐκ παραδόσεως γραφείσης ὑπὸ τοῦ Νοδέ, κατ' ἣν ἡ Παναγία θαυματουργεῖ χάριν μιᾶς ἁμαρτωλῆς.

Ἡ ὑπόθεσις, ὡς τὴν ἔγραψεν ὁ Μαίτερλικ, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἡ μοναχὴ Βεατρίκη ἔχει ἀγαπηθῇ ποῖν μονάσῃ ἀπὸ ἓνα πρίγκηπα ὅστις τὴν ἀπειλῇ ν' αὐτοκτονήσῃ ἂν δὲν τὸν ἀκολουθήσῃ. Καὶ τὸν ἀκολουθεῖ, καταθέτουσα εἰς τὸ ἄγαλμα τῆς Παναγίας τὴν μοναχικὴν τῆς περιβολήν, καὶ παρακαλοῦσα νὰ τὴν κρατήσῃ ἀλώδην. Εἰς τὴν β'. πράξιν ἡ Παναγία κατεχομένη τοῦ βάνθρου περιβάλλεται τὰ ράσα καὶ τὴν κελύπτραν τῆς Βεατρίκης καὶ ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα αὐτῆς, διανέμουσα ἐνδύματα εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἀλλὰ τὰ ἐνδύματα μεταβάλλονται εἰς πολύτιμα ὑφάσματα. Αἱ μοναχαὶ ἐκλαμβάνουν τὴν Παναγίαν ὡς τὴν Βεατρίκην ἐνδυνάεισαν τὴν περιβολὴν τοῦ ἀγάλματος καὶ τῆς ἐπιτίθενται, ἀλλ' αἱ ράβδαι μεταβάλλονται εἰς κρίνα, αἱ μαστίγες εἰς βέλα. Πρὸ τοῦ θαύματος αἱ μοναχαὶ γονυπετοῦν.

Μετὰ εἰκοσιπέντε ἔτη (γ'. πράξις) ἡ Βεατρίκη ἦν ὁ ἔρω· καὶ ἡ ἁμαρτία κατερείπωσαν ἔρχεται νὰ ἀποθάνῃ ἀσθενῆς καὶ ἐγκαταλειμένη εἰς τὸ μοναστήρι, ζητοῦσα ἐξίλασμον πρὸ τῆς Παναγίας. Ἐξομολογεῖται τὸ σφάλμα τῆς καὶ θνήσκει βεβαία διὰ τὸν οἰκτον τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν συγγνώμην τῆς Παναγίας.

Ἡ μουσικὴ πρωτότυπος, ἀλλὰ ἡ τεχνικὴ τῆς πολὺ νεωτεριστικῇ. Δυσκολονόητος, θορυβώδης, ἑλλειψὶς μελωδίας, μᾶλλον μία ὑπόκρουσις, μία μουσικὴ ἀπαγγελία, φθάνουσα ἰδίως εἰς τὴν δ'. πράξιν μέχρι μονοτονίας. Εἰς τοῦτο συντελεῖ βεβαίως καὶ ἡ ὑπόθεσις. Ἐμελέτησε ὁ συνθέτης τὸ ἔργον αἰσθητικῶς, τὸ ἡσθάνθη ψυχικῶς, ἀλλὰ δὲν συγκινεῖ, δὲν μεταρσιώνει, διότι λείπει ἡ διαύγεια· δὲν ὑπάρχει μία διήκουσα γραμμὴ. Ὁ νεαρὸς συνθέτης, ὅστις εἶνε ὁ πρῶτος ὅστις ἐξηλθεν ἐκ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, ἔχει ἰδιοφυΐαν, ἔκαμε καλὰς σπουδὰς, ἔχει πολλὸν ζῆλον καὶ ὡς πρῶτον τὸ ἔργον του δύναται νὰ θεωρηθῇ κάλλιστον. Τὸ ντουέττο τῆς α'. πράξεως εἶνε πολὺ ἐπιτυχημένον, ἡ δὲ β'. πράξις μουσικῶς εἶνε ἐπιτυχέστερα τῶν ἄλλων εἰς ρυθμὸν, ποικιλίαν ἀρμονίας καὶ ἐνδιαφέρον. Τὴν ἐνορχήστρωσιν ἔκρινεν ὁ καθηγητὴς τοῦ συνθέτου κ. Μαρσίκ ἐνδιαφέρουσαν, ζωηράν, ἐκφραστικὴν, φωτεινὴν, δυστυχῶς θμῶς καὶ κἄπου—κἄπου συγκεχυμένην. Σκηρικὰ καλλιτεχνικὰ, ἱματισμὸς ἄριστος, ἐν ἁρμονικὸν πλαίσιον εἰς τὰς ἐκτυλισσομένας μυστικοπαθεῖς σκηνάς.

Ἡ ἐκτέλεσις πολὺ ἐπιμελεημένη. Ἡ κ. Αἰκ. Παξινού εἶχε τὸν κυριώτατον ρόλον, μὴ λείψασα καθόλου ἐκ τῆς σκηνῆς. Ὡς αἰσθηματικὴ μοναχὴ, ὡς Παναγία, ὡς ἐξηγνημένη ἁμαρτωλὴ—τρεις ἐμφανίσεις μὲ τρία διάφορα συναισθήματα—ἐκράτησε μὲ τὸ ἄσμα καὶ τὴν ἡθοποιήσιν, καίτοι ἑρασιτέχνις, δλόκληρον τὸ ἔργον μὲ μοναδικὴν ἀντοχήν. Καλὴ ἡ κ. Τριανταφύλλου ὡς καὶ ὁ κ. Κορωνάκης. Τὸ Ὁδεῖον ἐβοήθησε πολὺ, διότι ἔδωσε τὴν χωρωδίαν καὶ τὴν ὀρχήστραν.

*

Ἀπὸ τοὺς ξένους αἱ ὁποῖαι μᾶς ἐπεσκέφθησαν, ἐξαιρετικῆς τέχνης ἦτο ὁ Ρώσος ὑψίστης Δημ. Σμυρνῶφ. Ἡ φωνὴ του—φωνὴ λάρυγγος—ἔχει ἐντασιν καὶ ἰδίως ἔκτασιν ἀπὸ τὰς σπανιωτέρας, γλυκύτητα ἥχου ἰδίως εἰς τὰς χαμηλὰς νότας ἀπαράμιλλον. Χωρὶς ἀποτόμους μεταλλαγὰς, ἔχει εὐτροφίαν καὶ ἀποδίδει τελείως τὰς λέξεις. Ἡθοποιεῖ μεγάλη. Τὸ φόρτε του, τὸ τραγοῦδι τοῦ Ριγολέττου «Φερό στο' ἄνεμο».

*

Ὁ θίασος Κυδέλης ἀναδιβάζει ἐφέτος μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὰ νέα ἔργα, χάρις εἰς τὸν προσληφθέντα Γάλλον σκηνοθέτην κ. Ρουλάν. Τὸ *«Νυφικὸ κρεβάτι»*, ἡ νέα κωμωδία τοῦ Γκαντερά εἶχε παιχθῇ καλλίτερα ἀπὸ τὸν Γαλλικὸν θίασον εἰς τὸ αὐτὸ θέατρον. Μία ἄλλη μονόπρακτος, τὸ *«Τομάρι»*, ἦτο τόσο ἀκατάλ-

ληγος διὰ κυρίας, ὥστε ὁ θάνατος καλῶς ποιῶν τὴν ἔδωκεν εἰς ἀπόταξιν.

Τὸ *Τριζόνι*, δράμα πρὸ 15ετίας διασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Γάλλου Λ. ντὲ Φρανκμενίλ ἐκ τοῦ ὁμωνύμου Χριστογεννιαιτικοῦ διηγήματος τοῦ Δίκηνς ἔχει ὑπόθεσιν ἀπλὴν, μὲ τεχνικὴν ἀντίθεσιν χαρακτήρων, διανθιζομένην ἀπὸ λεπτὸν Ἀγγλικὸν χιούμορ. Διασώζεται ἐν αὐτῇ ἡ συγκινητικὴ τρυφερότης τοῦ Δίκηνς. Στρέφεται περὶ τὴν ἐπάνοδον ἐνὸς νέου ξενιτευμένου, ὅστις ἐπανευρίσκει τὴν μνηστὴν του ἐτοίμην νὰ συζευχθῇ ἕνα παρήλικα. Τὸ *Τριζόνι* λέγουσι ὅτι ἔστιν κελαδεῖ φέρει εὐτυχίαν καὶ ἡ σύζυγος—τὸ *τριζόνι* τοῦ σπιτιοῦ σκορπίζει εἰς ὅλους καλοσύνην. Καὶ ἐνῶ νομίζει ὁ θεατὴς ὅτι θὰ καταλήξῃ τὸ ἔργον εἰς βίαιαν σκηνὴν φόνου, τερματίζεται μὲ τὸν θρίαμβον τῆς οἰκογενειακῆς χαρᾶς. Ὁ θεατὴς θέλγεται ἀπὸ τὰς ὥραιας σκηνὰς καὶ τοὺς ἐνδιαφέροντας τύπους. Ὁ πλήρης χάριτος ρόλος τῆς ἡρωίδος προσηγορεύσθαι ἀρίστα εἰς τὴν φυσικὴν ὑπόκρισιν τῆς κ. Κυβέλης. Ἡ κ. Πλεμενίδου ὡς τυφλή, προκαλεῖ τὴν συμπάθειαν. Καλὸς δὲ κ. Λούης ὡς σύζυγος καὶ ὁ κ. Παρασκευᾶς ὡς σοδαροφανὴς ἐπίδοξος γαμβρός. Ὑπάρχει καὶ μουσικὴ ὑπόκρουσις—σύνθεσις τοῦ Μασσενῆ—ρωμαντικὴ, προσθήμενα ποίησιν εἰς τὸ ἔργον.

«*Ἐνα τηλεφώνημα*». Κωμῶδια τοῦ Ἑνεκὲν μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ χειρογράφου, μὴ δημοσιευθέντος ἀκόμῃ. Παρεστάθη τῇ 1912 εἰς τὸ Παρίσι μὲ πρωταγωνίστριαν τὴν Ρεζάν καὶ μὲ τὸν Μᾶξ Ντάρλυ. Εἰς ἱατρὸς ἔχει σύζυγον τιμίαν, ἀλλὰ καὶ ἐρωμένην· ὁ βοηθὸς του εἶνε τίμιος, ἀλλ' ἔχει σύζυγον ἄπιστον. Ἡ σύζυγος τοῦ ἱατροῦ πληροφορεῖται τὴν ἀπιστίαν του καὶ πρὸς ἐκδίκησιν τηλεφωνεῖ εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα νὰ ἐλθῇ σπῆτι της. Καταφθάνει εἰς ἀρραδωνιασμένους· ἄκων διενυκτερεῖ, ἐνῶ ὁ ἱατρὸς διασκεδάζει μὲ τὴν ἐρωμένην του· ζητοῦν τὸν ἱατρὸν καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἐμφανισθῇ ἀντ' αὐτοῦ, κωμικὰ ἐπεισόδια διαδέχονται ἀλλήλα καὶ τέλος τὰ δύο ἀνδρόγυνα ἐπανέρχονται εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν. Ὁ κ. Λεπενιώτης ὡς ἄπιστος ἱατρός, ἀν καὶ ὑπερβολικὸς, προκχλεῖ συνεχεῖς γέλωτας.

«*Ἡ Λαίδη Οὐώρδ*» (La maison cernée) νεώτατον δράμα τοῦ Φρονταί, μὲ ὑπόθεσιν σχετικὴν πρὸς τὴν τελευταίαν ἐκστρατείαν τῶν Ἀγγλων εἰς Παλαιστίνην, κατὰ μετάφρασιν δεσποινίδος δημοσιογράφου. Ἐκτυλίσσεται ἐν στρατοπέδῳ εἰς σκηνὰς συγκινητικὰς, μὲ προέχουσιν τὴν κατῆχυσιν τοῦ καθήκοντος. Ἡ ὑπόθεσις κοινή, ἀψυχολόγητος, μᾶλλον μυθιστορηματικὴ, προκαλοῦσα τὴν περιέργειαν ἀπλῶς τοῦ θεατοῦ. Ὁ νόθος υἱὸς ἐνὸς συνταγματάρχου ἀγαπᾷ τὴν γυναῖκα του· ὅλοι ἀγνοοῦν ὅτι εἶναι υἱὸς του, πλὴν τοῦ πατρός. Διὰ νὰ μὴ ἐκθίσῃ τὴν γυναῖκα ἣν ἀγαπᾷ, δέχεται νὰ τουφεκισθῇ ὡς προδότης. Τὸ πρόσωπον τῆς λαίδης ὑπεδύθη ἡ κ. Κυβέλη δημιουργήσασα ἕνα ὥρατον τύπον Ἀγγλίδος ἀριστοκράτιδος, ὑποκυπτούσης εἰς ἀκατανίκητον ἔρωτα. Ἐκ

τῶν ἄλλων, μόνον ὁ κ. Λούης ἐπαίξεν καλᾶ.

Ἡ *Δεσποινὶς Φῶξ Τρότ* ὡς μετεβαπτισθῇ ἢ ἐξωφρενικὴ φάρσα «Chichi» τῶν Ἑνεκὲν καὶ Βέμπερ ἔχει πολλὰ διασκεδαστικά ἐπεισόδια. Μία χορεύτρια καφωδείου ἐνσκήπτει εἰς μίαν οἰκογένειαν καὶ τὴν ἀναστατώνει. Ἡ β' πρᾶξις μοιάζει μὲ φρενοκομεῖον, χάρις εἰς τὴν μπαλλαρῖναν ἣ ὅποια παρασύρει ὅλους εἰς ἕνα θεότρελλον χορόν. Εἶνε χονδροκομένη φάρσα, ἀλλὰ ἔχει γοργότητα φαιδρῶν σκηνῶν καὶ παρεξηγήσεις. Ἡ δ. Καρίννα Ζαφειροπούλου ὡς Φῶξ Τρότ ἐπαίξε χαριτωμένα καὶ μὲ πολλὴν ὁρεξιν, ὑποδυθεῖσα τὸν ρόλον μὲ κάποιαν ἀδρότητα ἀνωτέραν τοῦ ρολοῦ της. Ἡ κ. Βώκου ὡς Ἀγγλὶς σουφραζέττα καὶ ὁ ἐξελισσόμενος τὸν λεπτὸν κωμικὸν κ. Ἀλκης, πολὺ καλοί.

Εἰς τὸ Παρίσι τὸν θέατρον τῆς Τέχνης περὶ τὰ τέλη τοῦ λήξαντος ἔτους παρεστάθη τοῦ νέου Ἀκαδημαϊκοῦ Κυρὲλ ἡ *Τρελλὴ ψυχὴ* (L' ame en folie) τὴν ὁποίαν οἱ Γάλλοι κριτικοὶ ὠνόμασαν ἀριστούργημα. Εἶνε ὁ τίτλος ἐνὸς βιβλίου φιλοσοφικοῦ, ὅστις συνοψίζει τὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐνστικτῶν τῶν ζώων ἰδίως ὡς πρὸς τὴν φυσικὴν ἐπιλογὴν πρὸς διαιώνισιν τοῦ εἶδους καὶ παραλληλίζει τὰ ἐνστικτα αὐτὰ πρὸς τὰ τῶν ἀνθρώπων, εἰς μίαν διανοητικὴν ἐπιλογὴν. Ἐνας φιλόσοφος, ζῇ εἰς τὸ δάσος μὲ τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα του· ἔκει καταφεύγει μία ἡθοποιὸς καταδιωκομένη ἀπὸ ἕνα συγγραφεὺς εἰς δὴν τέλος ὑποκύπτει. Ἀλλ' αὐτὸς κατακτητὴς καρδιῶν, ἐλκύει καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ φιλοσόφου, ξυπνοῦν μέσα της τ' ἀγριώτερα ἐρωτικὰ ἐνστικτα δι' αὐτήν, ἀλλὰ παθαίνει καρδιακὴν κρίσιν καὶ αὐτὴ ἡ ὁποία ἔζησε τὴν ζωὴν ἀγίας, ἀποθνήσκει ὀνειρευομένη τὸν Ἀγ. Πέτρον.

Το ἔργον στερεῖται δράσεως, ἔχει μονολόγους εἰς οὓς ἀναπτύσσεται ἡ θεωρία ἥτις στερεῖται πρωτοτυπίας, δὲν εἶναι δὲ κατάλληλος διὰ θέατρον. Τὸ τέλος τοῦ ἔργου ἀφίνει πολλοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ ἐρωτήματα εἰς τὸν θεατὴν.

Τῶν Gerbidon καὶ Armont (Πετροκοκκίνου) ἡ κωμῶδια ὁ «Ἐπίτιμος σύζυγος» ἀποδεικνύει ὅτι ὁ χωρισμὸς τοῦ κ. Πετροκοκκίνου ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ Ἑλλήνου συνεργάτου του τὸν ἐξημίωσε. Μολοντὶ ἐπαίχθη 350 φορές εἰς τὸ Gluny τῶν Παρισίων, δὲν ἤρρεσεν ἐδῶ.

«*Ἡ Δεσποινὶς μητέρα μου*» εἶνε νεώτατον ἔργον τοῦ Γάλλου ἡθοποιοῦ Λουὶ Βερνέιγ. Ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἡ αὐτὴ μὲ τὴν «Φαίδραν», ἀλλὰ κατ' ἀντίστροφον θεατρικὸν εἶδος. Εἶνε μία χαριτωμένη κωμῶδια. Εἰς πεντηκοντούτης νυμφεύεται μίαν κόρην, συνομίληκον τοῦ εἰκοσαετοῦς υἱοῦ του. Ὁ υἱὸς, σοδαρότερος τοῦ πατρός, φροντίζει περισσότερον διὰ τὴν τιμὴν τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος καὶ παρακολουθῶν τὴν μητρειάν του τὴν εὐρίσκει εἰς ἐν ἐξοχικὸν ξενοδοχεῖον διασκεδάζουσαν μὲ ἕνα ἐραστὴν. Τὴν ἀναγκάζει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον. Ἡ ζηλοτυπία τοῦ υἱοῦ κρύπτει τὴν

ἀγάπην του, ἐνῶ φαινομενικῶς προγονὸς καὶ μητρικὰ διαρκῶς γκρινιάζουν. Ὁ υἱὸς μανθάνει ἀπὸ τὴν μητρικὴν ὅτι εἶνε ἀκόμη δεσποινὴς καὶ τότε ζητεῖ τὴν χεῖρα τῆς ἀπὸ τὸν πατέρα του, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ ἐφιλοξένει μίαν φίλην του εἰς τὸ σπῆτι του. Γενικὴ συναίνεσις καὶ ἡ ὑπόθεσις μολοντί ὑπῆρξεν ἄλλοτε θέμα τραγωδίας φρικτῆς, τῆς «Φαίδρας», προσαρμοσθεῖσα εἰς τὰ σύγχρονα ἤθη, ἔδωσε μίαν .... φαιδρὰν περιπέτειαν, εἰρηνικῶς καταλήξασαν εἰς ἓνα ἁρμονικὸν ὑπὸ ἐποψιν ἡλικίας γάμον.

Παρὰ τὴν ὑπόθεσιν δὲν ὑπάρχει καμμία ἀπρέπεια ἀσυγχώρητος· ὁ διάλογος ἐξυπνος.

Ἡ κ. Κορίνα Ζαφειροπούλου, μιμουμένη εἰς τινὰς σκηνὰς τὴν κ. Κυδελλὴν, παίζει μὲ ἀφέλειαν καὶ φυσικότητα. Ὁ κ. Λεπενιώτης ἔδωσε ἓνα τύπον maitre d' hotel κομικώτατον. Πολὺ καλὸς ὡς σύζυγος ὁ κ. Παρασκευᾶς καὶ ὁ κ. Χρυσομάλλης ὡς ἐρκστής.

Εἰς τὸ θέατρον τῆς δ. Κοτοπούλης, ἐπαίχθη τὸ νέον ἔργον τῶν «Δύο Λεονωρῶν» Λιντάου ὁ «Ἡλῖος» μὲ μεγάλῃ ἐπιτυχίᾳ. Ὁ συγγραφεὺς μαστιγώνει τὸν μοντερνισμόν τῶν γυναικῶν καὶ τὰς ἐκφύλους ἰδέας τῶν ὥστε νὰ θυσιάσουν συζύγους καὶ τέκνα. Μία τιμία κόρη—ἀληθινὸς ἥλιος ἀγνότητος—, φωτίζει καὶ ἀποκαθαίρει τὸ ἀνήθικον αὐτὸ περιβάλλον. Τὴν ὑπεδύθη θαυμάσια ἡ δ. Κοτοπούλη. Ἡ κ. Λούη ὡς νεωτεριστικὴ σύζυγος, ὁ κ. Μυράτ καὶ ὁ κ. Ἀργυρόπουλος ὁ καὶ μεταφραστὴς τοῦ ἔργου, ἀποτέλεσαν ἓν ἁρμονικὸν σύνολον. Ζωηρῶς ἐχειροκροτήθη καὶ ἡ τὸ πρῶτον ἐμφανισθεῖσα μόλις δεκαέτις Μαρία Κρεδατᾶ, δημιουργήμα τῆς δ. Κοτοπούλης.

Ἡ κομεντί τῶν Πολὺς καὶ Ἐνεκὲν «Ὁ ἔρωτας τὸν ἀνθρώπο πῶς τὸν ...» —διὰ τὸ ὅτι καὶ ἀκατανόητος αὐτὸς τίτλος· —ἡ ὁποία ἐσημείωσεν τὸ Παρίσιον «Ἀθῆναιον» ἐπιτυχίαν, ἔδωκ παρήλθεν ἀπαρτήρητος. Εἰς πλούσιος δικηγόρος ἐρωτεύεται τὴν ὥραιαν σύζυγον ἐνδὸς ζηλοτύπου, ἡ ἀδελφὴ τοῦ ὁποίου ἐρωτεύεται τὸν δικηγόρον καὶ ἡ σύζυγος διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς φορτικότητος τοῦ ἔραστοῦ καὶ τῆς ζηλοτυπίας τοῦ συζύγου ὠθεῖ τὴν ἀνδραδέλφην τῆς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ δικηγόρου. Πρωτηγωνιστήσαν ἡ δ. Ἐφρ Ἀγρα, ἡ κ. Λούη καὶ οἱ κ. κ. Μυράτ καὶ Ἀργυρόπουλος.

«Ἡ πράσινη κουρτίνα», τοῦ Πορτογάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ Τούλιο Ντάντας, δρᾶμα μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Οὐράνην, ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Εἶνε τῆς σχολῆς Γκράν Γκινιόλ. Μολοντί δὲν ἔχει πολλὴν πρωτοτυπίαν, ἔχει μεγάλῃ σκηνικὴν τεχνοτροπίαν, σπανίως ἀπαντωμένῃν εἰς Ἰσπανικὰ ἔργα. Ἀνῆκει εἰς τὸ εἶδος τῆς μελοδραματικῆς κομεντί, εἰς ἣν διεκρίθη ἐκ τῶν νεωτέρων ὁ Μπερνστάιν. Ἐχει ὥραιαν πλοκήν, ζωηρὸν διάλογον. Ἐνας τυχοδιώκτης ὁ Μιγκὲλ θέλγει τὴν ἐρωμένην τοῦ φίλου του Δολέτταν, ἡ ὁποία τοῦ δίδει μετα-

μεσονύκτιον συνέντευξιν, καθ' ἣν ὁ Μιγκὲλ ζητεῖ νὰ τῆς κλέψῃ τὰ κοσμήματα ἀλλ' ἐπειδὴ καλεῖ εἰς βοήθειαν τὴν σκοτώνει. Ὁ Μιγκὲλ ἐπιστρέφει εἰς τὸ σπῆτι του καὶ ἐξομολογεῖται εἰς τὴν γυναῖκά του τὴν δολοφονίαν, τρέμων δὲ ἀνακαλύπτει ὅτι εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος τοῦ ἔπεσε τὸ πορτοφόλι του· ἡ γυναῖκά του τὸν ἐξωρρίζει νὰ σπεύσῃ νὰ τὸ πάρῃ διὰ νὰ μὴ προδοθῇ, ἐκεῖνος φοβεῖται καὶ τότε ἐκείνην τρέχει ἀντ' αὐτοῦ.

Υπερόχος ἡ δ. Κοτοπούλη ὡς σύζυγος τοῦ δολοφόνου. Δυνατὴ καὶ φυσικωτάτη· ὁ ρόλος πολὺ προσηρμόζετο εἰς τὴν ἰδιοσυγκρίσιν τῆς.

«Ὁ Πρίγκηψ φοιτητής», Ὁ κ. Ξενόπουλος ἐνθουσιασθεὶς ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν «Φοιτητῶν» τοῦ ἠθέλησε νὰ συνεχίσῃ αὐτὴν μεταφράζων τὸν γνωστὸν Γερμανικὸν φοιτητικὸν δρᾶμα τοῦ Φέρστερ, τὴν «Παλῆαν Ἀϊδελδέργην». Τοῦ ἄλλαξε τὸν τίτλον, ἐκ φόβου παρεξηγήσεως, τὸν δοῦκα μετεποίησεν εἰς πρίγκηπα, τὴν Ἀϊδελδέργην μετέφερεν εἰς Γάνδην καὶ ὅλα αὐτὰ ἄνευ λόγου, ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου τὸ τοπικὸν χρῶμα ἀποτελεῖ τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς ὀξείας του. Μολοντί ὁ μεταφραστὴς τὸ προανήγγειλεν ὡς ἀσυγκρίτως ἀνώτερον τοῦ «Φοιτητῶν» του — μετριοφροσύνη σπανία διὰ τὸν κ. Ξενόπουλον—καὶ τοῦ «Ἀντίο νεότης», ἐν τούτοις δὲν ἔκαμε τὴν ἐντύπωσιν ἣν ἀνέμενεν. Ὁ πρίγκηψ ἀπερχόμενος ὡς φοιτητὴς εἰς Ἀϊδελδέργην ἐρωτεύεται τὴν κόρην ἐνδὸς ξενοδόχου. Τὴν καλνερῖναν ὑπεδύθη ἡ μικρὰ Μιράντα Μυράτ, ἡ ὁποία εἶχε ὡραιότεραν ἐμφάνισιν εἰς τὰς «Δύο Λεονωρᾶς». Τὸν ρόλον ἐνδὸς τρελλοῦ φοιτητοῦ ὑπεδύθη ἡ δ. Κοτοπούλη, καὶ τὸν τοῦ πρίγκηπος ὁ κ. Μυράτ. Καὶ οἱ τρεῖς ἀπέδωκαν μὲ ζωηρότητα τὰς φαιδρὰς καὶ συγκινητικὰς σκηνὰς τοῦ μακροῦ ἄλλως τε — πενταπράκτου — ἔργου, τὰς ὁποίας ποικίλουν καὶ φοιτητικὰ τραγούδια.

Ὁ «Ἐμψυχωτὴ», τὸ νεώτατον δρᾶμα τοῦ Μπατάιγ ἔκαμε πολλὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸ Παρίσι· εἶνε μία πολιτικὴ καὶ κοινωνιολογικὴ κομεντί, τολμηρὰ, μὲ πολλὴν δραματικότητα. Ὁ ἥρωας εἶνε δημοσιογράφος καὶ πολιτικός, λάτρης τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου· ἀλλ' οἱ ὁπαδοὶ τῆς ἀντιδράσεως τὸν πολεμοῦν καὶ ὁ ἀντίπαλος του, ἓνας ἀσυνείδητος ἀρριβιστής, τοῦ ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ γυναῖκα του τὸν ἀπατᾷ καὶ ὅτι ἡ κόρη του δὲν εἶνε δική του· ἀπογοητευμένος εὐρίσκει στήριγμα εἰς τὴν κόρην αὐτὴν, ἣτις καὶ μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ μυστικοῦ μένει εἰς τὸ πλευρόν του· τὴν ἐμψυχώνει τὸ ἠθικόν του σθένος· χάρις εἰς αὐτὸ φονεύεται ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ ἀντιπάλου του καὶ ξεψυχᾷ στὰ χέρια τῆς πιστῆς κόρης του. Ἡ θέσις τοῦ ἔργου εἶνε ὅτι ἡ ἀληθινὴ πατρότης δὲν εἶνε τῆς σαρκός, ἐφ' ἣς στηρίζεται ἡ σημερινὴ κοινωνία, ἀλλ' ἡ ἰδανικὴ, ἡ ἀποκτωμένη ἀπὸ τὴν ἔλξιν τοῦ πνεύματος. Τὴν διαχειρίζεται δὲ ὁ συγγραφεὺς μὲ πολλὴν σκηνικὴν δεξιότητα. Ἡ δ. Κοτοπούλη ὡς κόρη καὶ ὁ κ. Μυράτ ὡς πατὴρ ἐπαίξαν μὲ πολλὴν δύναμιν.

«*Η Κυρία Μπατεροφλάυ*», (Πεταλούδα) από μελοδραμα έγινε δράμα, κατά διασκευὴν τοῦ κ. Συναδινού ἐκ τοῦ ὁμωνύμου μυθιστορημάτων δύο Ἀγγλων συγγραφέων, ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ ὁποίου ἐγράφη ἀπὸ τὸν Πιέρο Τζακόζα τὸ λιμπρέττο τῆς ὀπερας τοῦ Πουτσίνι. Ὁρισμένα μέρη τοῦ ἔργου συνοδεύοντο ἀπὸ ὑπόκρουσιν, εἰς δὲ τὴν πρώτην πράξιν ἐχορεύθη Ἰαπωνικὸς χορὸς μὲ μουσικὴν τοῦ Σαίν Σανς. Ἡ δ. Κοτοπούλη ἐδημιούργησε νέον ρόλον τῆς ἀγνῆς Ἰαπωνίδος, ἥ ὁποία αὐτοκτονεῖ δταν βλέπῃ τὰ ὄνειρά της νὰ σβύνουν καὶ τὸ παιδί της ἀπαγόμενον ἀπὸ τὸν ἐγκαταλείψαντα αὐτὴν ἀξιοματικόν, ὃν ἀγαπᾷ.

*

Μολοντοὶ ἐπὶ βραχύτατον χρόνον ἐλειτούργησαν αἱ ἀριστοὶσται θεατρικαὶ σχολαὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁδείου ἢ Μελοδραματικῇ καὶ Δραματικῇ, ἐγένετο, ταυτοχρόνως σχεδόν, ἐπίδειξις τῶν μαθητῶν λίαν ἐνθαρρυντικῇ. Χάρις εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς δ. Γεωργᾶ, ἐπαίχθησαν εἰς τὸ νέον ἐν τῇ κήπῳ τοῦ Ὁδείου θερινὸν θεατρίδιον τέσσαρες πράξεις μελοδραματικαί. Ἡ πρώτη ἦτο τὸ παλαιὸν μονόπρακτον κωμικὸν μελοδραμα τοῦ Paer «Ὁ μαέστρος» (Maitre de Chapelle), τοῦ εἵδους τοῦ «Κουρέως τῆς Σεβίλλης». Ἡ δ. Α. Κωνσταντίνου ἐπέδειξε ἱκανὸν θάρρος ἀλλ' ἀδύνατην ἀκόμη φωνὴν μεσοφώνου· καλυτέρα εἶνε ἡ ἡθοποιὸς της. Ἀντιθέτως, ὁ κ. Θεοφανόπουλος (ὁψίφωνος) ἔχει καλὴν φωνήν, ἀλλὰ σκηνικὰς κινήσεις μονοτόνους. Ὁ κ. Ξηρέλλης καλλίτερος ὄλων. Ἐπαίχθη κατόπιν ἡ β' πράξις τοῦ Ριγολέττου μὲ Τζιλνταν τὴν δ. Λαμπρινπούλου καὶ Ριγολέττον τὸν κ. Περδάρην. Εἰς τὴν β' πράξιν τῆς «Ἡρωιδῆδος» ἀρκετὰ καλὴ ἀνεδείχθη ἡ δ. Δαλάκου, ὁ δὲ κ. Α. Καλαμπούσης ἐπέδειξε ἱκανὰ προσόντα βαθυφώνου. Εἰς τὴν πράξιν τῆς φυλακῆς τοῦ «Μεφιστόφελ» διεκρίθη παίζασα μετὰ ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας ἡ ἐκ Ρωσσίας ἐλθοῦσα ἀλλ' ἐν Ἰταλίᾳ σπουδάζασα δ. Μ. Κρασιόβα· ἀρίστη ἡ φωνὴ καὶ ἡ ὑπόκρισις ἀξιοσημείωτος. Ἀρκετὰ καλὸς ὁ κ. Ἐπιτροπάκης ὡς Φάουστ.

ὑπὸ τῆς Δραματικῆς σχολῆς, ἣν διευθύνει ἡ κ. Δρακοπούλου, ἐπαίχθη ἐν ἀρχῇ ἡ ἔρωτικὴ σκηνὴ τοῦ «Ρωμαίου καὶ Ἰουλιέττας», ἡ ὁποία εἶχε παιχθῇ πολὺ καλλίτερα ἀπὸ τὸν θίασον τοῦ ἄλλου Ὁδείου. Εἰς τὴν β' πράξιν τῆς «Ἀντιγόνης» ἐπαιξαν ἐπιτυχῶς ἡ δ. Κ. Βρανᾶ, ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ κ. Ταγκόπουλος διεκρίθη διὰ τὴν ρυθμικὴν ἀπαγγελίαν καὶ διὰ τὴν ζωηρότητα ὁ κ. Καραμάνος ὡς φύλαξ. Ἡ παράστασις ἐτελείωσε μὲ τὸ «Ψυχὸσάββατο» τοῦ κ. Ξενοπούλου, ἐκτελεσθείσης καὶ τῆς χορικῆς μουσικῆς τοῦ κ. Καλομοίρη. Εἶνε τὸ καλλίτερον ἐκτελεσθὲν μέρος ἐξ ὅλου τοῦ προγράμματος. Ἡ δ. Σασιόγλου ὡς Ἄννα καὶ ὁ κ. Ταγκόπουλος ὡς Κωνσταντῆς ἀπέδωσαν μὲ φυσικότητα τοὺς ρόλους των. Ἐξαιρετικὴ ἦτο ἡ ἐπιτυχία τῆς δ. Κούλας Μπεκιάρη, ἥτις ἂν καὶ νεαρωτάτῃ καὶ πρωτοετῇ μαθη-

τρια ὑπεδύθη μὲ πολλὴν ἡθογραφικὴν δύναμιν γεραντικὸν πρόσωπον, ἐπιδείξασα χαρίσματα ἐπίζηλα ὑποκριτικῆς. Ἀτυχῶς ἐπαιξε διὰ πρώτην καὶ τελευταίαν φοράν, καθότι θὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἄλλον καλλιτεχνικὸν κλάδον.

*

Ἡ Ἑθνικὴ ἐορτὴ τῶν Γάλλων ἐπανηγυρσθῇ δι' ἐκτάκτου ποικίλης ἐορτῆς εἰς τὰ «Διονύσια». Μετ' εἰσηγήσιν τοῦ κ. Ρουλάν, ἐπαίχθη ἀπὸ δύο νεαροῦς ἐρασιτέχνας μιὰ φανταστικὴ ἔμμετρος σκηνὴ πολὺ αἰσθηματικῇ. Ἡ Ρωσὶς χορεύτρια δ. Ταουρσκάγια ἐχόρευσε τὸν Θάνατον τοῦ Κύκνου μὲ μουσικὴν τοῦ Σαίν Σανς, ὁ βαρύτονος κ. Ὅρντα ἐτραγούδησε Λακμὲ καὶ Φάουστ, ὁ κ. Χρυσομάλλης εἶπε Σανσονέτες, ἡ δ. Κυριαζὴ ἐψάλλε μονωδίαν ἐκ τοῦ Ρωμαίου καὶ Ἰουλιέττας, ὁ κ. Σκίπης πολὺ συγκεκινημένος ἀπήγγειλε Γαλλιστὶ ἓνα ὕμνον πρὸς τοὺς πεσόντας εἰς τὸ Γαλλικὸν μέτωπον καὶ ἐπαίχθη ἡ «Ζουμπιρί» μὲ τὴν κ. Κυδέλην καὶ τὸν κ. Λούην, ὑπολειφθέντα τοῦ κ. Βονοσέ-ρα, δστις ἄλλοτε ἐπαιξε τὸν ρόλον τοῦ Ροδόλφου.

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Νεώτατος ἀπέθανεν ἐκ τύφου εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Καῖρου ὁ γνωστότατος κωμικὸς ἡθοποιὸς Λύσανδρος Λύτρας. Υἱὸς τοῦ μεγάλου ζωγράφου, ἀνῆλθεν πρὸ τινων ἐτῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐξ ἔρωτος πρὸς αὐτὴν, τάχιστα δὲ διεκρίθη. Ἐνεφανίσθη κατ' ἀρχὰς εἰς λαϊκοὺς τύπους μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας, ἐξελιχθεὶς εἰς λεπτότατον κωμικόν. Ἀπὸ τὴν ἐπιθεώρησιν δπου ἐδημιούργησε θαυμασιῶς τὸν τύπον τοῦ κουτσαβάκη καὶ τοῦ μεθυσμένου μετεπήδησεν ὡς πρωταγωνιστῆς εἰς σοβαρὰ ἔργα. Διεμόρφωνε τοὺς χαρακτήρας, εἰσέδυνε εἰς τὴν ψυχὴν τῶν τύπων. Διεκρίθη εἰς τὸν «Φιλόγυρον» τοῦ Μολιέρου καὶ εἰς ἕσα ἔργα ἐπαιξεν μὲ τὸν θίασον τοῦ «Ἑλλ. θεάτρου» εἰς ὃν ἀνῆκεν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του.

— «Ὁ Κοσμογυρισμένος» κωμωδία τοῦ κ. Δημητρακοπούλου ἐπαίχθη εἰς τὸν «Ἀπόλλωνα». Τὸν κοσμογυρισμένον, ἓνα περιέργον τύπον γεροντοπαλλήκρου σπαταλήσαντος τὴν περιουσίαν του διὰ νὰ περιηγηθῇ τὸν κόσμον καὶ γνωρίσῃ ὄλων τῶν φυλῶν τὰς γυναίκας ὑπεδύθη ὁ κ. Λεπενιώτης, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ὁποίου ἔγραψε καὶ τὰ τραγούδια τὰ ὁποῖα ποικίλλουν τὸ ἔργον.

— Ὑπὸ τῶν τριῶν συγγραφέων τῶν «Παναθηναίων» διεσκευάσθη συγχρονισθεὶς μὲ τὰ σημερινὰ ἦθη ὁ «Ἀγαθόπουλος» τοῦ Μολιέρου μεταβαπτισθεὶς εἰς *Βασιλέα τῆς Φρασκομηλιάς*. Τραγουδάκια προσηρμόσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Βαλτετιώτου ἐπὶ στίχων τοῦ κ. Δημητρακοπούλου. Ἐκ τῶν ἡθοποιῶν μόνον ὁ κ. Γονιδῆς ἐπαιξε καλὰ.

— «Ζητεῖται δεσποινίς». Φάρσα. Ὁ υἱὸς, ἡ μητέρα, ὁ θεὸς δημοσιεύουν ἐν ἀγνοίᾳ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου μίαν εἰδοποίησιν, ὅτι ζητοῦν ὁ πρῶτος μίαν νύμφην, ἡ δευτέρα μίαν καμαριέραν, ὁ τρίτος μίαν μασεῖ. Ἐνας φίλος τοῦ υἱοῦ διὰ νὰ

διασκεδάσῃ στέλλει δύο φίλες του κοκότες τὴν μίαν ὡς νύμφην, τὴν ἄλλην ὡς καυκαριέρην. Ἐκ παρεξηγήσεως ὁ θεὸς τὰς ἐκλαμβάνει ὡς μασὲς καὶ πλέκονται κωμικὰ ἐπεισόδια. Τὸ ἔργον εἶνε ἄτεχνον· τὰ πρόσωπα προαναγγέλλουν

ὅ,τι θὰ συμβῇ, δικαιολογοῦν ὅ,τι γίνεται, δλα δὲ αὐτὰ μειώνουν τὸ ἐνδιαφέρον. Καλὸς τύπος ὁ τοῦ μεσίτου — σάτυρα τῶν σωματείων τῆς συνομοσπονδίας. Συνειργάσθησαν τρεῖς συγγραφεῖς, ἐνῶ θὰ ἤρκει εἰς καὶ μόνος.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ὁ κ. Μιχαὴλ Οἰκονόμου ἐξέθεσεν ἐν Παρισίοις εἰς τὸ κατὰστημα Φάστ, 42 πίνακας οἱ ὅποιοι δίδουν πλήρη τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐκλεκτοῦ ταλάντου του. Καίτοι ἐμορφώθη εἰς τὴν σχολὴν τῆς Γαλλ. Τέχνης δὲν ἀπέβαλε τὴν ἑλληνικότητά του. Τὸν ἐμπρεσσοισμὸν τοῦ Μονέ, τοῦ Πιασάρο, τοῦ Σιολέ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠντίλησε τὰ πρῶτα διδάγματα, κατώρθωσε νὰ ἐξελληνίσῃ εἰς τὰς ἀπόψεις τοῦ Πόρου, τῆς Αἰγίνης, τῆς Ἀττικῆς, τῆς Ἡλείου. Ἀλλὰ τὸ τοπεῖον τὸ συνεδύασε μὲ τὴν σύνθεσιν. Καὶ κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον τῆς τέχνης του, ἔγινεν ὁπαδὸς τῆς σχολῆς τῶν «ὀραματιστῶν». Ὁ καλλιτέρας τῶν ἐκτεθέντων πινάκων του εἶνε τὰ «Παλὰ γεφύρια» τῆς Μακεδονίας ἀποδίδων τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἐγκαταλείψεως. Ἐπίσης καλλιστα ἔργα ἐκρίθησαν ἡ Δύσις εἰς τὴν Ἀκροπόλιν, ἡ Παλαιὰ ἐκκλησία, ἡ Ἀθηναϊκὴ βραδυὰ. Ὁ κ. Οἰκονόμου ἐξέθεσε κατόπιν τὰ ἔργα του εἰς Λονδίνον.

— Τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς ἀποφασίσαν νὰ ἀνεγείρῃ μνημεῖον εἰς Θεσσαλονίκην, τῶν πεσόντων εἰς τὸ Μακεδονικὸν μέτωπον χωροφυλάκων προεκάλεσε σχετικὸν διαγωνισμόν. Δεκάς καλλιτεχνῶν μας ἔλαβε μέρος εἰς τὸν διαγωνισμόν. Τὰ προπλάσματα ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ ὁποῖον διώρισε κριτικὴν ἐπιτροπὴν τὸ τεχνικὸν τμήμα τοῦ Ὑπουργείου... τῆς Γεωργίας!

Καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἀπέρριψεν ὅλα τὰ προπλάσματα!..

— Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις εἰς τῶν ἀρχαιοτέρων γλυπτῶν ὁ Γεώργιος Παπαγιάννης, ἔχων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀναπαύσεως τὸ ἐργαστήριόν του. Εἶχε ἐργασθῇ πολὺς προτομάς, ἰδίᾳ ἀνδρῶν τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ μνημεῖα, ἐξέθετε δὲ εἰς παλαιοτέρας ἐκθέσεις.

— Ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον ἐπιτρέπον μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑθνικῆς Πινακοθήκης ἀγορὰν ζωγραφικῶν ἔργων τοῦ αἰμνήστου Ν. Γύζη ἢ καὶ ξένων ἐπιφανῶν καλλιτεχνῶν, χορηγούμενης πρὸς τοῦτο ἐφ' ἑαυτῇ πιστώσεως 150,000 δρ. Πολὺ γεναιόδωρον ἐφάνη τὸ Κράτος, καὶ ἀφελεῖς ὡς νομίζοντες ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ ἀγορασθοῦν καλὰ ἔργα τοῦ Γύζη καὶ ξένων «ἐπιφανῶν» καλλιτεχνῶν, μὲ 150,000 δρ. Ἐκτός ἂν πρόκειται περὶ σκίτσων ἢ μικρῶν πινάκων.

— Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κανάρη ὅστις θὰ στηθῇ δι' ἐράνων τῶν Χίων εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τῆς νήσου, ἀνετέθη εἰς τὸν γλύπτην κ. Μ. Τόμπρον ἀντὶ 125,000 δρ.

— Τὸ Λιμενικὸν ταμεῖον Πατρῶν διέθεσε 20,000 διὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ.

— Ἐν Μυτιλήνῃ ἐγένετο ἔρανος, διὰ τὴν ἴδρυσιν Ἡρώου. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου ἡ δαπάνη προϋπολογίσθη εἰς 300,000 δρ. ἀνετέθη εἰς τὸν γλύπτην κ. Ζευγώλην. Θὰ ἔχη ὕψος 30 μέτρων, εἰς τὴν κορυφὴν δὲ θὰ στηθῇ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας ὕψους 6 1/2 μέτρων. Ἡ βάσις τοῦ ἔργου θὰ γείνη ἐπὶ σχεδίου τοῦ κ. Τσίλλερ, ὡς βάθρον δὲ θὰ χρησιμεύσῃ ὁ μεμονωμένος καὶ κομψότατος Ἑνετικὸς

πύργος, ὁ ὀρθούμενος κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος.

— Ἡ Ἐκθεσις τοῦ «Συνδέσμου τῶν Καλλιτεχνῶν» πιθανῶς θὰ γείνη τὸν Ὀκτώβριον. Ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ. κ. Π. Λύτρα, Χρηστοφῆ, Βυζαντιοῦ, Ἀποστολίδου καὶ τῆς δεσπ. Στεφάνου, ἡ δὲ κριτικὴ ἐκ τῶν κ. κ. Ἰακωβίδου, Φωκᾶ Γερανιώτη, τῶν γλυπτῶν Βούλγαρη καὶ Γεωργαντῇ καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Κιτσιῆ.

— Ὁ ἐκ Παρισίων ἀφικθεὶς καὶ ἀπὸ ἐτῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένος διακεκριμένος γλύπτης κ. Κωνστ. Δημητριάδης, θὰ φιλοτεχνήσῃ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Καποδιστριαῖου. Ὁ κ. Δημητριάδης ἀνάλαβε καὶ ἄλλην καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, θὰ ἐκτελέσῃ δὲ ἐπὶ μαρμάρου τὴν προτομὴν τοῦ κ. Βενιζέλου, ἧς τὸ πρόπλασμα εἰργάσθη ἐν Παρισίοις.

— Ἡ Ἑθνικὴ Πινακοθήκη ἠγόρασε δύο πίνακας τοῦ κ. Παρθένου. Τὴν «Πευκόφυτον πλαγίαν» ἣτις εἶχε ἐκτεθῇ εἰς τὸ Salon d' Automne τῶν Παρισίων καὶ τὸ σχέδιον τοῦ «Ἐπιταφίου θρήνου».

— Οἱ μαθηταὶ τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς τοῦ Πολυτεχνείου ὑπέβαλον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀναφορὰν ζητοῦντες τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Γ. Ἰακωβίδου ἐπὶ ἀνεπαρκείᾳ καὶ τῶν καθηγητῶν κ. κ. Μποκατσιάμπη, Μαθιοποῦλου καὶ Καλοῦδη. Φαίνεται ὅτι θὰ διορισθῇ εἰς ὑποδιευθυντῆς, τῆς θέσεως ταύτης προσφερομένης εἰς τὸν γλύπτην κ. Κωνστ. Δημητριάδην.

— Δι' ἐράνων τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὀφλιτῶν τῆς Πρώτης Μεραρχίας θ' ἀνεγερθῇ μνημεῖον εἰς τοὺς ἐν Λαχανῇ πεσόντας ἀνδρας τῆς Μεραρχίας.

— Ὁ ἐφοπιστὴς κ. Γερ. Βεργωτῆς δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον Ἀθηναίων ἐδήλωσε ὅτι προσφέρει τὴν δαπάνην ὅπως ἀναπαρασταθῇ συμβολικῶς ἡ ἰδέα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς νικηφόρου καὶ ἐκπολιτιστικῆς δυνάμεως τῆς Ἀνατολῆς διὰ τεραστίου μαρμαρίνου ἀγάλματος ἀρτήου εὐζώνου, ὅστις ἐκπροσωπεῖ τὸ στρατιωτικὸν μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους, στηθησομένου εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος ἐντὸς τοῦ κήπου τῶν Μουσῶν. Ὁ Δήμος ἀπεδέχθη εὐχαρίστως τὴν δωρεάν, συνεστήθη δὲ ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐπιτροπὴ, ἐκ τῶν κ. κ. Πάτση, Δημάρχου, Παπαναστασίου ὑπουργοῦ, Δ. Λοβέρδου διευθυντοῦ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης, ὅστις καὶ θὰ ἐκπροσωπῇ τὴν γνώμην τοῦ δωρητοῦ. Λίαν προσεχῶς θὰ προκηρυχθῇ διαγωνισμὸς μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων γλυπτῶν.

— Ἀπέθανεν ὁ γλύπτης Ἰωάννης Λαμπιδίτης, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγράφομεν ἐσχάτως ὅτι μετέτρεψε τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀναπαύσεως ἐργαστήριόν του εἰς καφενεῖον.

— Γενομένου διαγωνισμοῦ διὰ τὸ ἀνεγερθόσημενον ἐν Τριπόλει ἀναμνηστικὸν μνημεῖον τῶν πεσόντων ἀνδρῶν τοῦ 11ου πεζικοῦ Συντάγματος, ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ἰακωβίδου, τοῦ γλύπτου κ. Ν. Γεωργαντῇ καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Μάξη, ἐνέκρινε τὸ πρόπλασμα τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τῆς δεσπ. Ἀγγελικῆς Στεφάνου.

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ συναυλία ἦν ἔδοσεν ὁ ἐδῶ